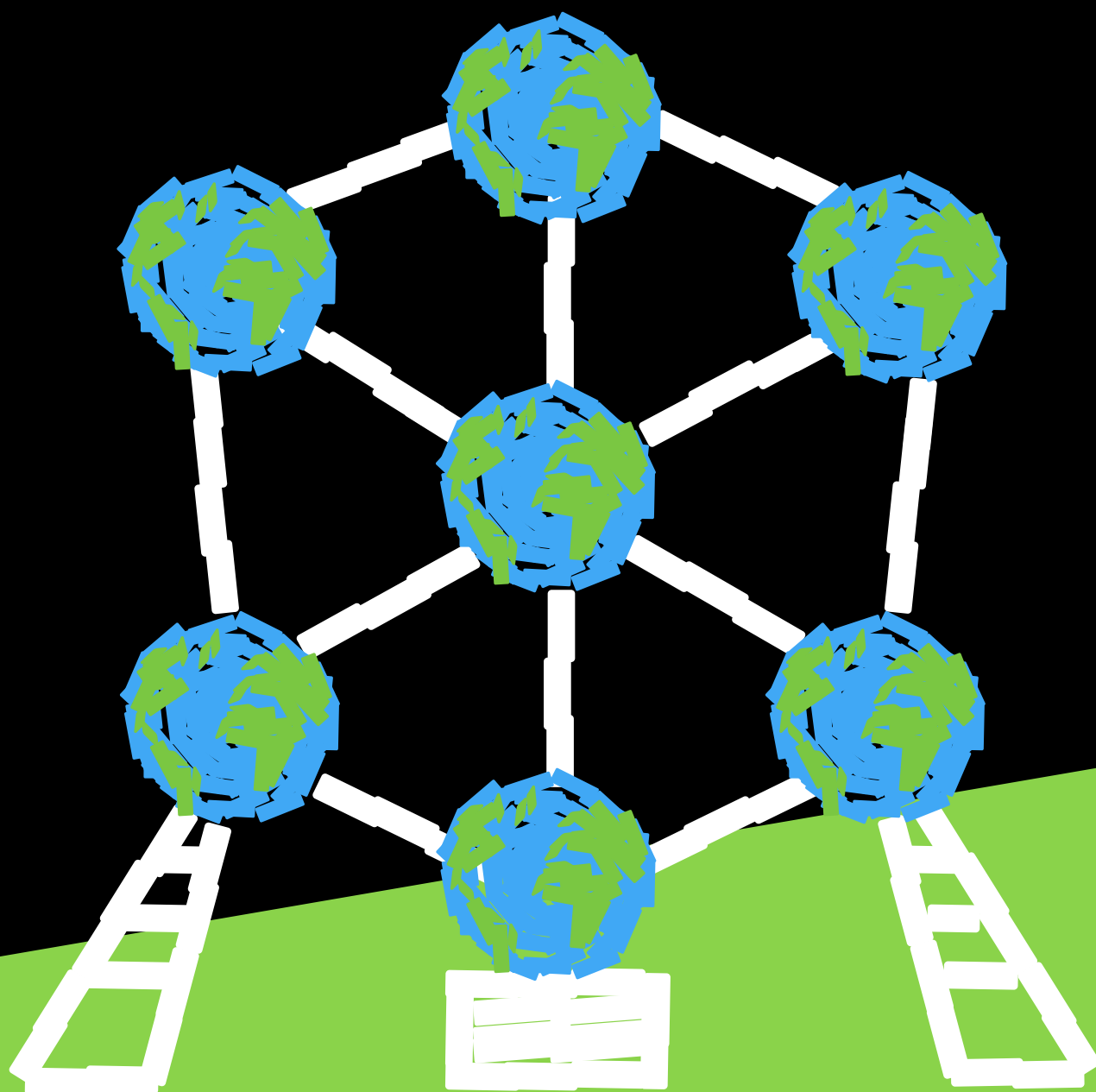

RECLAIM THE C1TY EARTH

RAPPORT – JULI 2025

INHOUD

DEEL 1: INTRODUCTIE	3
Algemeen	3
Hoe kwam dit rapport tot stand?	3
Reclaim the Earth/City: een vierdelig traject	4
Methodologie	5
DEEL 2: JONGEREN AAN HET WOORD – resultaten van de bevraging	6
Gebruik van openbare groene ruimtes	6
Faciliteiten	7
Beleving en perceptie	8
Drempels & aantrekking	10
Wat zien jongeren als drempels om groene openbare ruimtes te bezoeken?	10
Welke kenmerken van groene ruimtes moedigen je aan om deze te bezoeken?	11
Participatie	12
DEEL 3: GOOD PRACTICES	14
Groen dat werkt: hier komen jongeren graag buiten	14
Jongeren aan zet: 8 beleidsaanbevelingen voor beter groen in Brussel	16
BIJLAGE 1: INTERNATIONALE GOOD PRACTICES	18
Hoe ervaren jongeren in andere steden de openbare groene publieke ruimte?	18
BIJLAGE 2: BELEIDSAANBEVELINGEN	19

DEEL 1

INTRODUCTIE

ALGEMEEN

Wie beslist eigenlijk hoe onze stad eruitziet? Pleinen, straten, parken... De groene publieke ruimte is er voor iedereen, maar in werkelijkheid ligt de controle vaak bij een kleine groep beleidsmakers. Jongeren, die juist veel tijd doorbrengen in deze publieke ruimtes, krijgen zelden een echte stem in hoe deze plekken worden vormgegeven. Begin 2025 starten we daarom, met steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het project Reclaim the Earth/City: een participatief traject van en voor jongeren, opgezet samen met 11.11.11. We bundelden onze krachten, organiseerden samenkomsten en bevroegen Brusselse jongeren tussen 18 en 25 jaar, zowel inwoners als kotstudenten. Dit rapport vat hun verhalen en wensen samen. Het is geen afronding van het project, maar een luid signaal: jongeren willen mee bepalen hoe een leefbare en inclusieve stad eruitziet.

HOE KWAM DIT RAPPORT TOT STAND?

Het begon met een simpele vraag in de WhatsAppgroep van jongerenactivisten van 11.11.11: Welke duurzame ontwikkelingsdoelen (**SDG's**) zijn voor jullie het belangrijkste? Klimaatactie (SDG 13) en inclusieve, veilige en duurzame steden (SDG 11) kwamen duidelijk naar voren en deze gedeelde zorgen vormden het vertrekpunt voor wat zou uitgroeien tot Reclaim the Earth/City.

SD-WATTE?

Volgens de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) is participatie een essentiële hefboom voor inclusieve én duurzame stedelijke ontwikkeling en het versterken van gemeenschappen. De SDG's vormen een internationale agenda die tot doel heeft om tegen 2030 armoede uit te bannen en onze planeet op het pad van duurzaamheid te brengen. Je kan hier meer over lezen op de website van [Sustainable Development Goals Belgium](#). Binnen SDG 11 – dat focust op duurzame steden en gemeenschappen – staat het streven centraal om tegen 2030 overal veilige, toegankelijke en inclusieve publieke en groene ruimtes te creëren. Extra aandacht gaat daarbij naar vrouwen en kinderen, ouderen en mensen met een beperking.

11.11.11 vertaalde die input in een projectvoorstel rond groene publieke ruimte. Dankzij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kreeg het idee vorm en inhoud. Er werd een projectgroep samengesteld van geëngageerde jongerenactivisten en in nauwe samenwerking met 11.11.11 namen ze het voortouw: van eerste ideeën tot laatste aanbevelingen. Dit rapport is het resultaat van een vierdelig traject dat jongeren niet alleen doorliepen, maar ook actief mee vorm gaven. Want echte verandering gebeurt niet over jongeren, maar mét hen.

RECLAIM THE EARTH/CITY: EEN VIERDELIG TRAJECT

Zes jongeren namen het voortouw en stonden aan het roer van het hele project. Van het bedenken van de vragenlijst tot het begeleiden van de sessies, zij bepaalden de koers. Het traject bestaat uit vier fases, die we hieronder verder toelichten.

FASE 1: VERKENNEN.

Met een digitale bevraging en twee bijeenkomsten verzamelden we de ervaringen en ideeën van Brusselse jongeren over publieke ruimte en stadsnatuur. Deze input is de hoeksteen van dit rapport

FASE 2: VERTELLEN.

Het rapport schetst hoe jongeren groene en publieke ruimte in Brussel ervaren, welke barrières ze voelen en wat ze nodig hebben om betrokken te zijn. Hun inzichten vormen de bouwstenen voor concrete beleidsaanbevelingen en inspirerende voorbeelden van plekken die het anders aanpakken.

FASE 3: VERBINDEN.

Reclaim the Earth/City stopt niet aan de landsgrenzen. De bevraging werd internationaal verspreid en in fase drie lag de focus op uitwisseling. Op 16 mei 2025 kwamen jongeren uit verschillende landen samen om ervaringen over stedelijke toegang tot natuur te delen. Leren van elkaar stond centraal, want internationale dialoog brengt nieuwe inzichten en versterkt onze gezamenlijke impact. In totaal gingen 20 jongeren uit 4 landen met elkaar in dialoog. De internationale enquête werd ingevuld door 1138 jongeren uit 6 landen. Zo bereikten we samen 1158 jongeren in 6 landen.

FASE 4: VERBEELDEN.

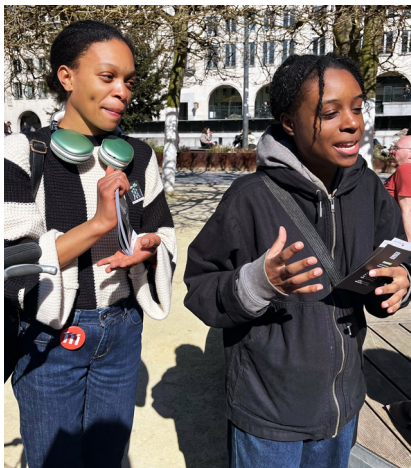
Afsluiten doen we creatief. In het najaar van 2025 komt er een publieke kunstinstallatie met kunstenaarscollectief Espirito Mundo. Het doel is duidelijk: de publieke ruimte letterlijk en figuurlijk claimen en op een opvallende, artistieke manier aandacht vragen voor het recht van jongeren op een groene, inclusieve stad. Tijdens de eerste brainstorm op 8 mei 2025 kwamen al tal van ideeën samen. De installatie wil beleidsmakers oproepen en burgers uitnodigen om jongeren volwaardig te betrekken bij het ontwerp van de stad en natuur.

METHODOLOGIE

HOE STELDEN WE DE VRAGENLIJST OP?

We begonnen met een brede bevraging binnen het jongerenennetwerk van 11.11.11, waar jongeren klimaatactie (SDG13) en inclusieve, veilige steden (SDG11) als topprioriteiten noemden. Onze stuurgroep van negen jongeren vertaalde deze thema's naar de focuspunten groen, veiligheid, publieke ruimte en inspraak. Met hun eigen leefwereld als startpunt formuleerde de groep de vragenlijst, die volledig door jongeren werd ontwikkeld, getest en afgerond.

HOE BEREIKTEN WE BRUSSELSE JONGEREN?

We kozen voor een brede aanpak. Via persoonlijke netwerken, jeugdorganisaties zoals YOUCA, jeugthuizen, etc.. WhatsApp-groepen en sociale media bereikten we een eerste groep jongeren. Daarnaast gingen we actief de straat op: in parken, op pleinen, campussen en culturele hotspots spraken we jongeren direct aan en deelden flyers met QR-codes uit. Ook legden we flyers neer op strategische plekken zoals cafés, culturele centra en hogescholen. Zo bereikten we een brede en diverse groep jongeren uit Brussel. De bevraging was zowel in het Nederlands als in het Frans.

WIE VULDE DE BEVRAGING IN?

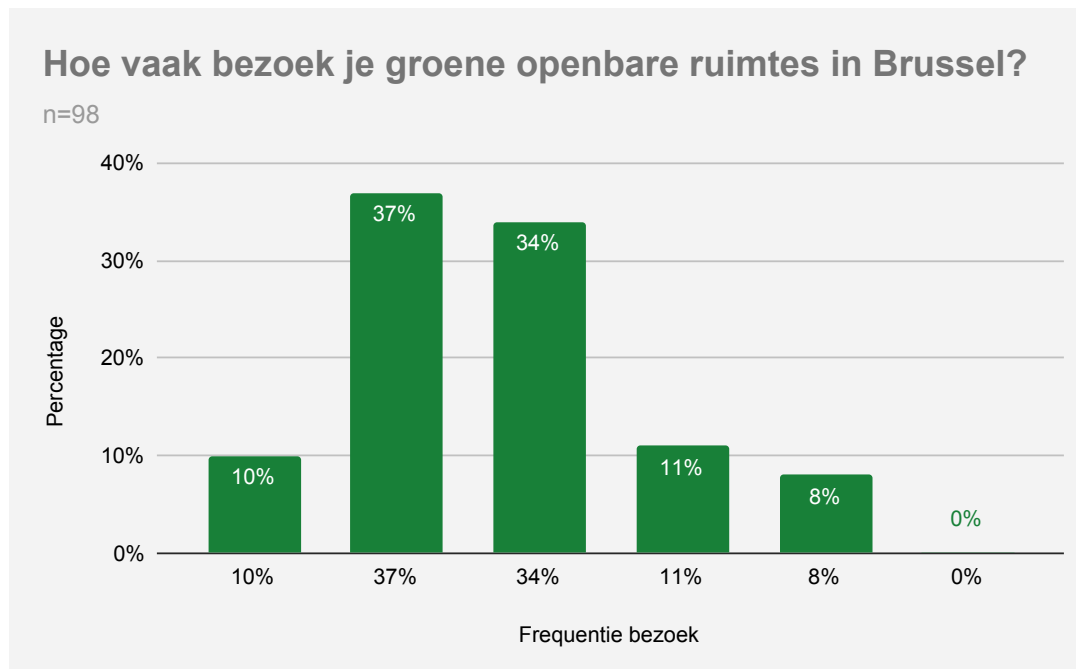
De bevraging richtte zich op Brusselse jongeren tussen de 18 en 25 jaar, zowel vaste inwoners als studenten die tijdelijk in de stad verblijven. Van de 172 jongeren die aan de enquête begonnen, vulden uiteindelijk 98 de volledige vragenlijst correct in.

DEEL 2

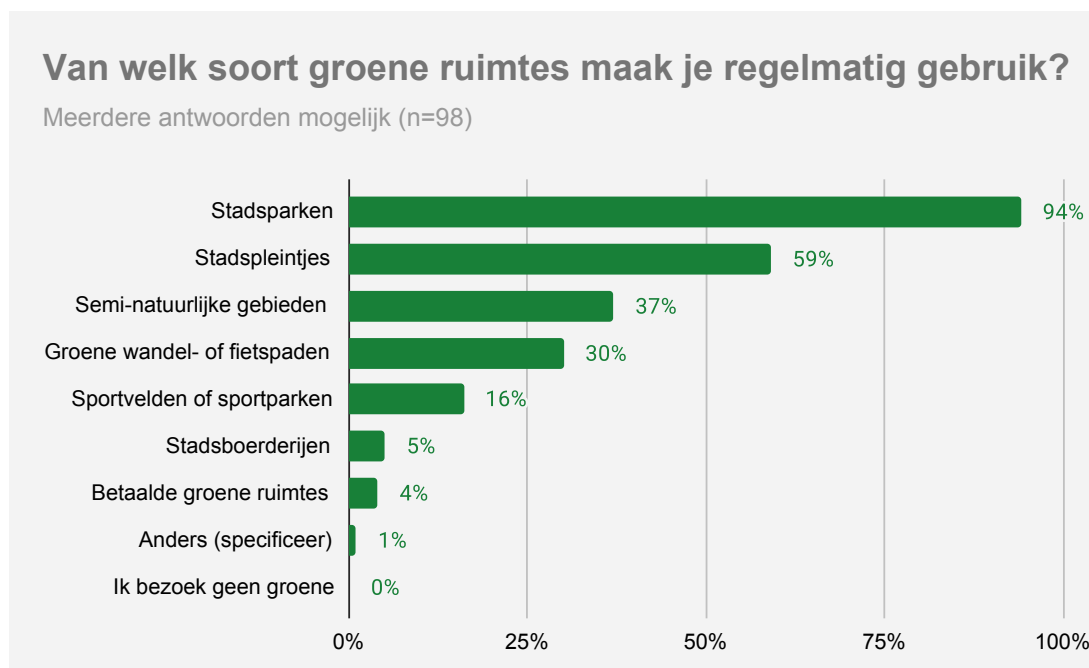
JONGEREN AAN HET WOORD

Resultaten van de bevraging

GEbruik VAN OPENBARE GROENE RUIMTES

Waarom trekken ze naar buiten? Voor de gezelligheid, in de eerste plaats. Bijna 8 op de 10 jongeren (79%) geven aan dat sociale activiteiten de belangrijkste reden zijn om naar buiten te gaan. Ook ontspanning (71%) en beweging (59%) scoren hoog. Enkele jongeren halen hun frisse neus tijdens een ommetje met de hond of kiezen bewust een groene omweg om aan de drukte van de stad te ontsnappen.

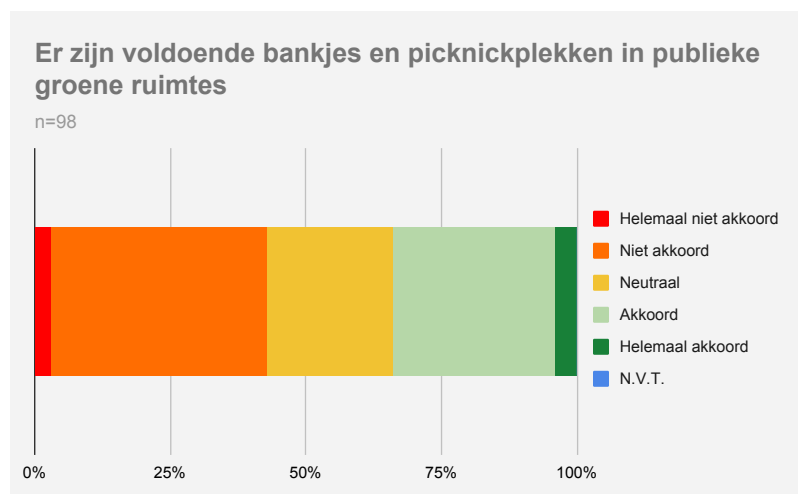
Welke groene plekken zijn populair? Stadsparken zijn met voorsprong favoriet: 94% brengt er regelmatig tijd door. Daarna volgen pleintjes (59%) en meer natuurlijke plekken zoals stadsbossen (37%). Ook groene wandel- en fietspaden worden vaak genoemd. Sportparken en stadsboerderijen trekken iets minder jongeren aan, maar blijven een waardevolle aanvulling op het Brusselse groen. Slechts 4% geeft aan vaak gebruik te maken van betalende groene ruimtes. Kortom: het Brusselse groen leeft onder jongeren. Ze zoeken er ontspanning, beweging en, bovenal, elkaar op.

FACILITEITEN

Dat jongeren vaak en graag gebruikmaken van groene ruimtes in Brussel, staat buiten kijf. Maar wie hen vraagt naar de aanwezige voorzieningen, hoort een ander verhaal. **Comfort, ontmoetingsplekken en sportmogelijkheden** laten volgens veel jongeren te wensen over. De vraag naar toegankelijke en goed uitgeruste publieke groene ruimtes klinkt luid.

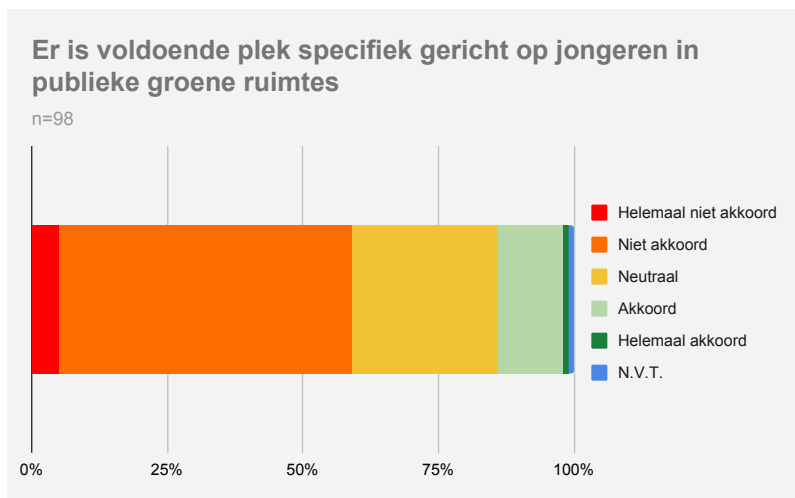
Gebrek aan basisvoorzieningen is een groot probleem. Slechts 11 procent van de jongeren vindt dat er voldoende faciliteiten zijn in Brusselse groene ruimten. Maar liefst 67 procent is het daar zelfs helemaal niet mee eens. Deze ruime meerderheid mist essentiële elementen die een bezoek aangenamer maken: schaduwrijke rustplekken, vuilnisbakken, drinkfonteintjes of duidelijke signalisatie.

Ook **zit- en picknickplekken** scoren slecht. Slechts een derde van de jongeren vindt dat er genoeg bankjes of picknicktafels zijn. 43 procent is het daar ronduit mee oneens. Vooral het gebrek aan comfortabele of uitnodigende plekken om tot rust te komen of samen te zitten, springt in het oog. Veel jongeren ervaren het als een gemiste kans dat ze geen plaats vinden om gewoon even te hangen of te praten.

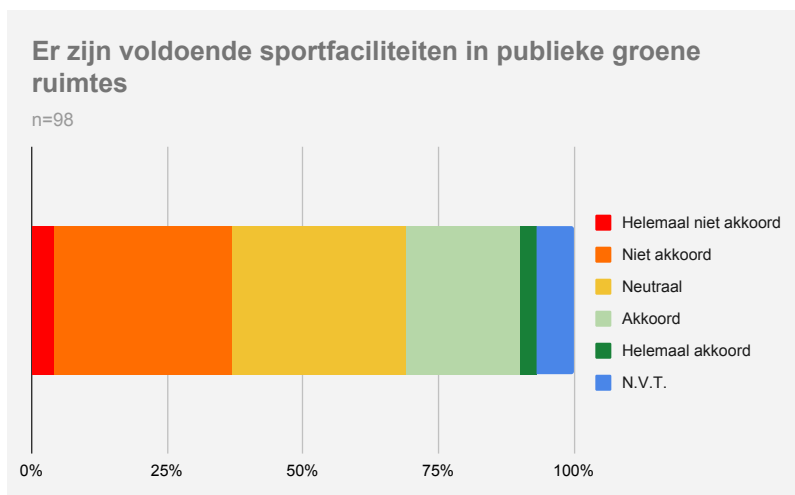

Jeugdgerichte ruimtes zijn bijna onbestaand. Slechts 13 procent van de jongeren vindt dat er voldoende plekken zijn die echt voor hen bedoeld zijn. Bijna 60 procent is het daar niet mee eens. Vooral meisjes voelen zich onvoldoende aangesproken: 62 procent van hen zegt dat er te weinig plekken zijn die op hen afgestemd zijn, tegenover 43 procent

van de jongens. Jongeren zoeken plekken die zijn ingericht om aan hun specifieke noden te voldoen. Zulke plekken zijn vandaag nog schaars.

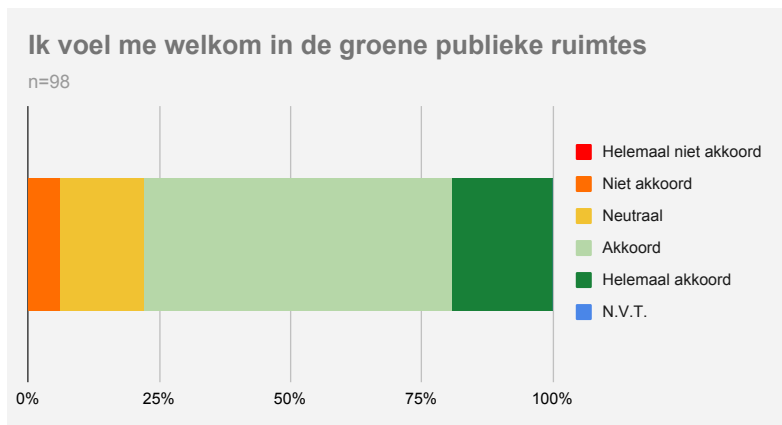

Ook op vlak van **sportvoorzieningen** blijven jongeren op hun honger zitten. Slechts een kwart vindt dat er genoeg ruimte is om te sporten of bewegen in het park. Meer dan een derde geeft aan dat die ruimte ontbreekt. De vraag naar laagdrempelige, goed uitgeruste sportzones is reëel: trapveldjes, fitnessstoestellen, skateplekken... ze maken het verschil.

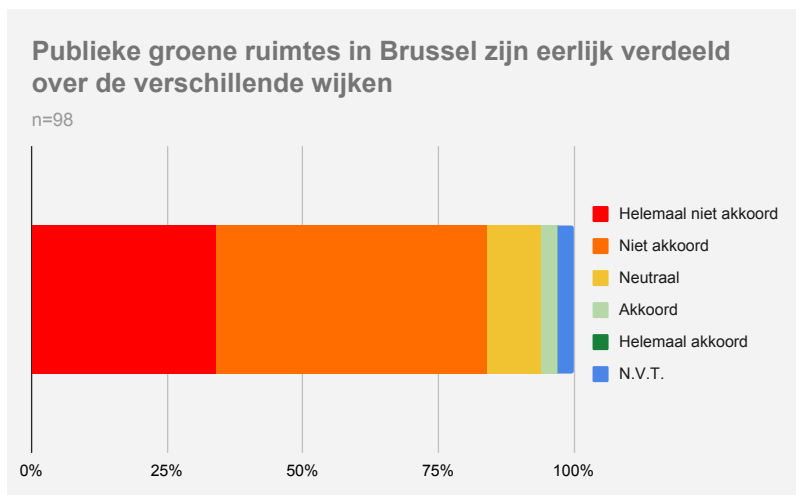
BELEVING EN PERCEPTIE

Over het algemeen voelen jongeren zich welkom. Meer dan drie op vier jongeren geven aan dat ze het Brusselse groen als gastvrij ervaren. Dat is een sterk sociaal signaal: deze ruimtes hebben potentieel om ontmoetingsplekken te zijn waar jongeren zich goed voelen.

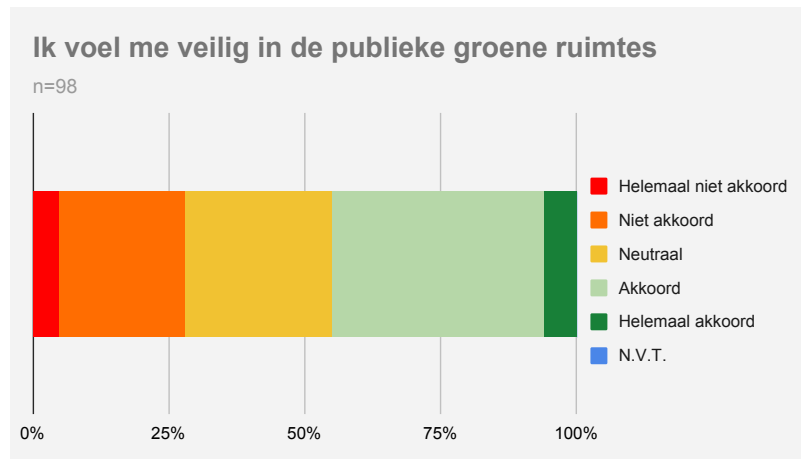
Toch is dat positieve gevoel geen vanzelfsprekendheid. Jongeren maken zich zorgen over de toegankelijkheid van groen, de veiligheid op openbare plekken en vooral over de ongelijke spreiding van groen over de stad.

Wat meteen opvalt, is het grote **tekort aan groene ruimte**. Maar liefst 72% van de jongeren vindt het huidige aanbod onvoldoende. En het gaat niet alleen om kwantiteit: ook de **verdeling over de wijken** wordt als oneerlijk ervaren. Slechts 3% van de jongeren vindt dat het groen eerlijk verspreid is in Brussel. Jongeren hebben dus het gevoel dat ze niet alleen te weinig ruimte krijgen, maar ook niet dezelfde kansen hebben als leeftijdsgenoten in andere wijken.

Ook het gevoel van welkom zijn, is niet voor iedereen gelijk. Hoewel 77% zich welkom voelt in het Brusselse groen, zijn er grote verschillen tussen mannen en vrouwen. 37% van de mannen voelt zich helemaal welkom, tegenover slechts 15 % van de vrouwen. Dat verschil toont aan dat de publieke ruimte niet voor iedereen op dezelfde manier werkt. Niet elke jongere ervaart die ruimte als veilig of uitnodigend.

Dat blijkt nog sterker bij het thema **veiligheid**. Een derde van de vrouwen voelt zich onveilig in de openbare ruimte. Dat maakt van groene plekken niet de rustgevende omgeving die ze zouden moeten zijn, maar eerder een plaats waar alertheid nodig is. Ook de toegankelijkheid van groen is een pijnpunt. Slechts een kwart van de jongeren vindt Brusselse groene plekken goed toegankelijk. Hier zijn de verschillen opnieuw groot: 43 % van de vrouwen ervaart toegankelijkheid als een probleem, tegenover 16% van de mannen.

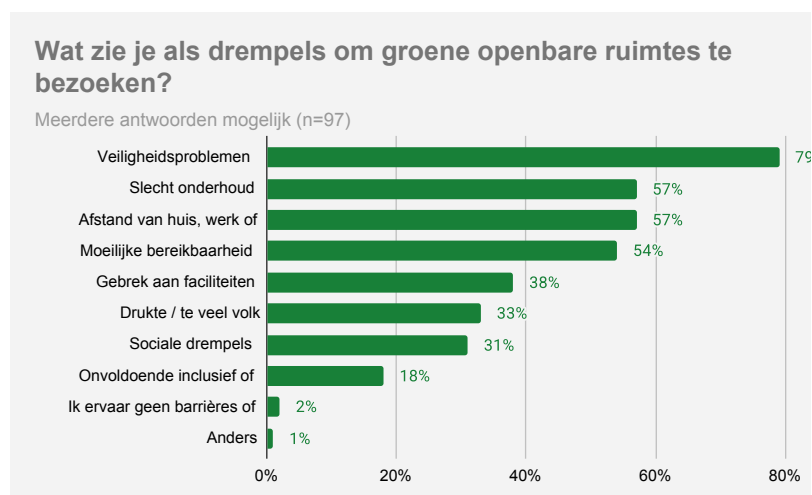

Deze cijfers tonen hoe belangrijk het is om publieke ruimte met een inclusieve bril te ontwerpen. Als we willen dat jongeren zich echt thuis voelen in de stad, moeten groene plekken niet alleen groener, maar ook eerlijker verdeeld, veiliger en drempellozer worden.

DREMPELS & AANTREKKING

Wat zien jongeren als drempels om groene openbare ruimtes te bezoeken?

Jongeren stuiten op heel wat barrières, fysiek en mentaal, die hen verhinderen om volwaardig gebruik te maken van de beschikbare openbare groene ruimte in de stad. Uit de antwoorden in onze bevraging komt één duidelijke rode draad naar voren: veiligheid is het grootste struikelblok.

Maar liefst 79% van de jongeren noemt veiligheidsproblemen als reden om weg te blijven uit publieke groene ruimtes. Het gaat dan om slecht verlichte zones, verlaten hoekjes of plekken die gewoon onprettig aanvoelen. Voor vrouwen ligt dit cijfer zelfs nog hoger: een verontrustende 91% ervaart veiligheid als een drempel.

Ook andere obstakels worden genoemd. Slecht onderhoud, denk aan zwerfvuil, kapotte infrastructuur of overwoekerde hoeken, wordt door 57% van de ondervraagden aangehaald als drempel. Evenveel jongeren geven aan dat groene plekken vaak te ver weg liggen van thuis, school of werk. Bereikbaarheid is voor meer dan de helft (54%) een probleem, zeker als het openbaar vervoer tekortschiet. Daarbovenop missen jongeren vaak faciliteiten: 38% noemt het ontbreken van toiletten, cafés of schaduwplekken als hinderlijk. Drukke (33%) en sociale drempels (31%), zoals het gevoel er niet bij te horen, spelen ook mee. En hoewel minder vaak genoemd, zijn inclusie en fysieke toegankelijkheid voor mensen met een beperking of verschillende achtergronden voor 18% een punt van zorg. Opvallend: slechts 2% van de jongeren zegt geen enkele drempel te ervaren. Vrijwel iedereen loopt dus ergens tegenaan.

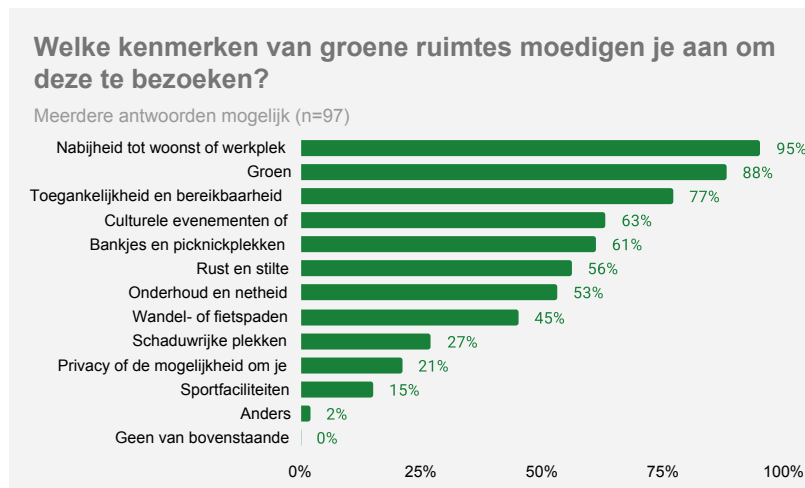
Er zijn duidelijke verschillen tussen jongeren die vaak gebruikmaken van de ruimtes, en zij die dat bijna nooit doen.

- **Sporadische bezoekers** (maandelijks of minder) noemen vooral praktische barrières: veiligheid (79%), slecht onderhoud (58%), afstand (53%) en een gebrek aan voorzieningen (53%). Sociale drempels (26%) en drukte (26%) spelen bij hen iets minder.
- **Frequente bezoekers** (wekelijks of vaker) ervaren grotendeels dezelfde obstakels, met veiligheid opnieuw bovenaan (79%). Maar zij geven ook vaker aan last te hebben van drukte (35%) en sociale drempels (32%). Ook ontoegankelijkheid en het gevoel van uitsluiting (19%) worden vaker genoemd dan bij deze gebruikers.

Welke kenmerken van groene ruimtes moedigen je aan om deze te bezoeken?

Wat maakt een groene plek aantrekkelijk voor jongeren? Uit onze bevraging blijkt het glashelder: nabijheid en écht groen.

Uit de **bevraging** blijkt duidelijk dat jongeren vooral worden aangetrokken door twee belangrijke kenmerken van groene ruimtes: **de nabijheid tot hun woon- of werkplek en het aanwezige groen zelf**. Maar liefst **95% van de jongeren noemt nabijheid** als reden om een park of groenzone te bezoeken, en **88% waardeert het groen**, zoals bomen, grasvelden en bloemen. Deze twee factoren vormen dus de kern van wat jongeren motiveert om naar groene plekken te trekken.

Daarnaast spelen ook andere elementen een rol, al zijn die minder bepalend.

Toegankelijkheid en bereikbaarheid, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer, de fiets of te voet, is belangrijk voor **77% van de jongeren**. **Culturele evenementen** zoals concerten en tentoonstellingen spreken 63% aan, en **bankjes en picknickplekken** vinden **61%** belangrijk. **Rust en stilte** worden door **56% gewaardeerd**, en **netheid en onderhoud** door **53%**.

Wanneer we jongeren die vaak gebruikmaken van openbare groene ruimtes (wekelijks of vaker) vergelijken met jongeren die dit zelden doen (maandelijks of minder), zien we een interessant verschil in prioriteiten:

- **Frequentgebruikers** hechten naast nabijheid en groen ook meer waarde aan toegankelijkheid (81%), culturele evenementen (67%) en onderhoud (50%). Zij vinden ook wandel- en fietspaden en schaduwrijke plekken belangrijker.
- **Weiniggebruikers** focussen vooral op comfort: zij waarderen bankjes en picknickplekken (74%), rust en stilte (68%) en privacy (42%) meer dan frequentgebruikers. Toegankelijkheid en evenementen zijn voor hen minder bepalend.

Beide groepen blijven het meest overtuigd door nabijheid en het aanwezige groen, maar bij weiniggebruikers liggen de percentages daarvan iets lager (89% en 79%) dan bij frequentgebruikers (96% en 90%).

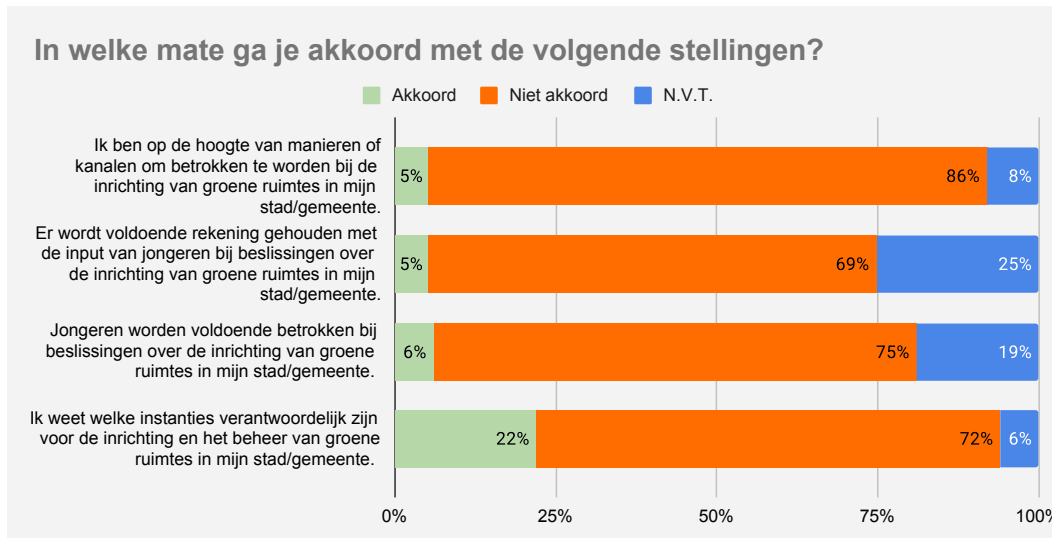
PARTICIPATIE

Publieke ruimte vormgeven is altijd balanceren: tussen belangen, behoeften en ideeën. Maar vraag je het aan jongeren, dan blijkt al snel: hun stem weegt zelden mee.

Uit ons onderzoek blijkt dat jongeren zich amper betrokken voelen bij het beleid rond groene publieke ruimtes. Slechts 5% weet hoe ze kunnen meepraten over de inrichting van parken of groene zones. En net zo weinig jongeren hebben het gevoel dat hun mening

ook écht meetelt. Vooral jonge vrouwen voelen zich buitenspel gezet. Maar liefst **91%** van hen zegt níét te weten hoe ze hun stem kunnen laten horen over het groen in hun buurt.

Een duidelijk signaal: het gebrek aan zichtbaarheid en inspraak raakt hen extra hard.

Drie op de vier jongeren (75%) vinden dat ze onvoldoende betrokken worden bij beslissingen over publieke groene ruimtes. Ze ervaren het beleid als iets dat van bovenaf beslist wordt, zonder hen erbij te betrekken. Daarbovenop weet slechts **22%** van de jongeren bij wie ze terecht kunnen met ideeën of vragen over het park om de hoek. En bij jonge vrouwen zakt dat cijfer zelfs naar **18%**. Geen inspraak hebben is frustrerend. Niet weten waar je überhaupt terecht kunt, nog meer.

Er is dus werk aan de winkel. Jongeren willen niet aan de zijlijn staan, maar actief mee vormgeven aan het groen van morgen.

BENIEUWD HOE HET ZIT IN JOUW GEMEENTE?

Check de resultaten per gemeente [in het onderzoeksrapport](#) en ontdek hoe jongeren uit jouw buurt het groen ervaren.

DEEL 3

GOOD PRACTICES

GROEN DAT WERKT: HIER KOMEN JONGEREN GRAAG BUITEN

Central Park in New York, Parco Giallo in Milaan, maar ook dichterbij huis: de Blaarmeersen in Gent of het Sorghvliedt Park in Hoboken. Deze plekken springen er voor jongeren uit als plaatsen buiten Brussel waar ze volop hebben genoten van de natuur in een stad.

Ook in Brussel zijn er geliefde groene zones waar jongeren graag vertoeven, zoals het Ter Kamerenbos, het Warandepark en het Josaphatpark.

Aantal keer genoemd	Park
20+	Terkamerenbos
9	Warandepark
6	Josaphatpark
6	Dudenpark
5	Tour & Taxis
3	Scheutbos
3	Laarbeekbos
2	Koning Boudewijnpark
2	Park van Vorst
2	Jubelpark

WAAROM DEZE PLEKKEN?

Wat maakt een plek aantrekkelijk voor jongeren? Dit zijn 6 jongeren aan het woord over de zaken die hen massaal naar bovenstaande plekken doet trekken:

“ Het was makkelijk bereikbaar, omgeven door bomen en het was er rustig, het voelde verwelkomend aan en iedereen mocht daar komen kijken, zitten, genieten van de zon. Het was ideaal om af te spreken met vrienden. Je kon er iets drinken kopen op zelf drinken/eten meenemen. Het park zelf is ook goed verlicht in de nacht en er lopen 's avonds nog veel mensen rond dus ik voel me er altijd veilig.”

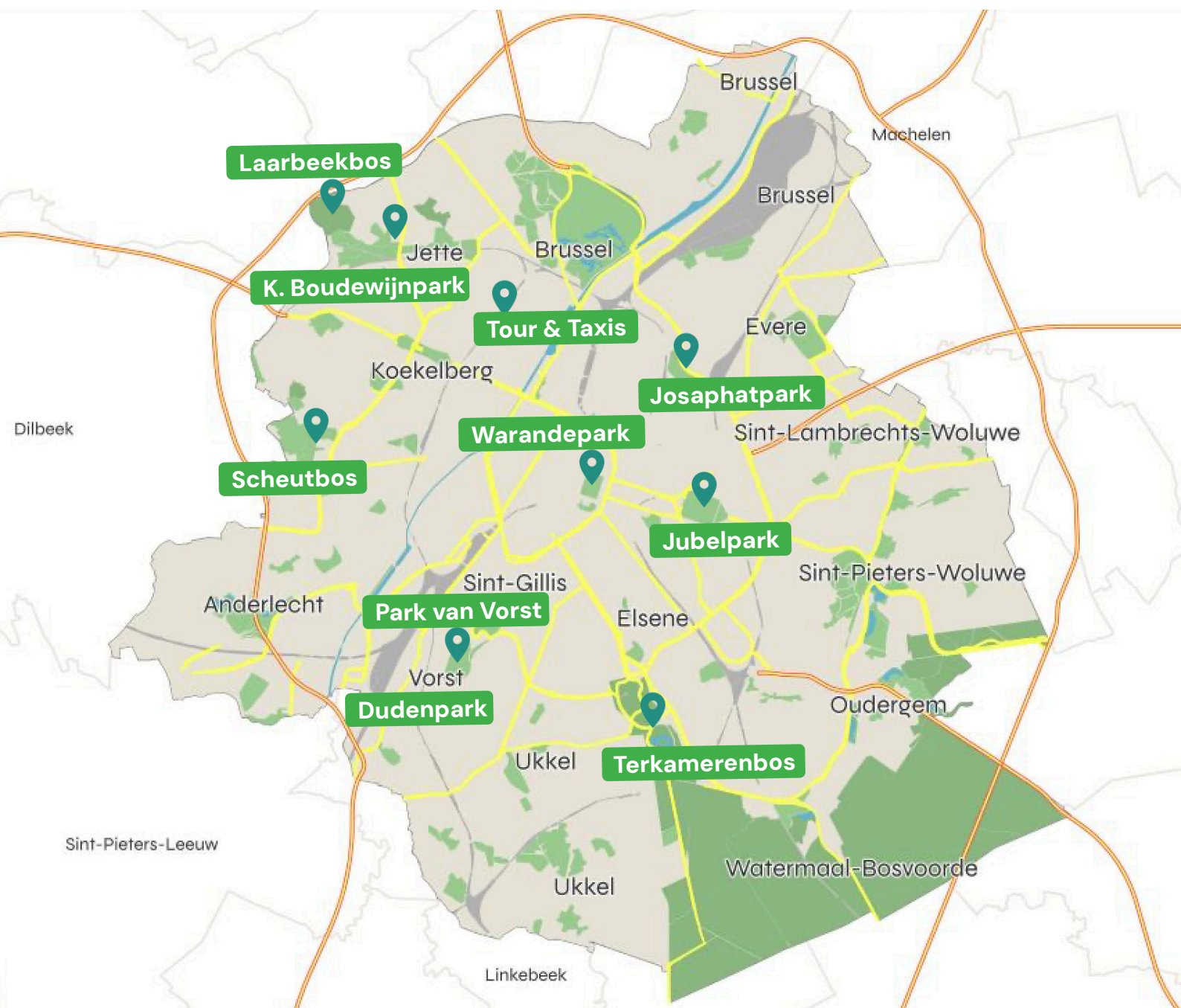
“ Het is een ontmoetingsplek, die gratis is en toegankelijk is voor een divers publiek.”

“ Veel open ruimte, chillplaatsen waar je niet te veel mensen stoort maar toch veel ademruimte hebt.”

“ Het is er rustig en ingesloten (weg van de rest van het drukke stadsweefsel). Er is ook voldoende groen en schaduw. Tenslotte is het ook goed onderhouden.”

“ Veiligheidsgevoel omdat er genoeg sociale controle is”

“ Mensen van alle leeftijden voelen zich er goed, er zijn dieren en er is vrijheid om te bewegen.

JONGEREN AAN ZET: 8 BELEIDSAANBEVELINGEN VOOR BETER GROEN IN BRUSSEL

Wat moet er veranderen aan groene openbare plekken in Brussel? Jongeren gaven hun mening via bevestigingen, gesprekken en workshops. Ze vertelden ons wat groene ruimtes in Brussel beter kunnen maken, afgestemd op wat zij belangrijk vinden. Ze droomden luidop over hun ideale buitenplek en deelden wat er absoluut niet mag ontbreken om die aantrekkelijk te maken.

Hun ideeën, ondersteund door citaten, leiden ons naar 10 heldere beleidsaanbevelingen voor het groene Brussel van morgen.

1. Maak van elk park een plek die leeft

Voorzie sportzones, open podia, picknickplekken, rustige hoekjes en ruimte voor spontane evenementen. Jongeren willen plekken die meebewegen met hun leven.

2. Verlicht het groen, letterlijk en figuurlijk

Goede verlichting verhoogt het veiligheidsgevoel en verlengt het gebruik van parken. Zet ook in op sociale controle en een inclusieve sfeer.

3. Zorg voor propere en toegankelijke basisvoorzieningen

Schone toiletten, vuilnisbakken, zitplekken en drinkfonteinjes zijn basics. Investeer hierin alsof het geen extraatjes zijn want dat zijn ze ook niet.

4. Betrek jongeren structureel bij het ontwerp en beheer

Inspraak begint bij zichtbaar maken waar jongeren terecht kunnen. Ga verder dan eenmalige bevestigingen en geef jongeren een plek aan tafel.

5. Verdeel groen eerlijk over alle wijken

Stop met het stapelen van parken in dezelfde buurten. Jongeren uit onder andere Molenbeek en Anderlecht schreeuwen om meer groene ademruimte.

6. Creëer ruimte voor iedereen ook wie minder vlot meekan

Denk inclusief. Zorg voor rolstoeltoegankelijke paden, heldere signalisatie en plekken op maat van verschillende leeftijden en achtergronden.

7. Houd het park echt groen

Meer bomen, minder beton. Kies voor biodiversiteit, schaduwplekken en natuurlijke materialen. Vermijd 'groene make-overs' die eigenlijk verharding zijn.

8. Zorg dat jongeren zich welkom voelen

Het gevoel erbij te horen is even belangrijk als de fysieke toegang. Diversiteit in communicatie, ontmoetingsruimtes en programmatie doet ertoe.

De bal ligt in het kamp van de beleidsmakers. Jongeren hebben hun huiswerk gemaakt: ze brachten noden en dromen in kaart, dachten mee na over oplossingen en formuleerden concrete voorstellen. Nu is het aan jullie.

BIJLAGE 1

INTERNATIONALE GOOD PRACTICES

Hoe ervaren jongeren in andere steden de openbare groene publieke ruimte?

Het project *Reclaim the Earth/City* kreeg ook een internationaal luik. De jongerenbevraging werd verspreid in verschillende landen, en in mei 2025 kwamen jongeren uit onder andere Ecuador, Indonesië, Peru, Congo en India samen voor een online uitwisseling. Ondanks de uiteenlopende contexten, weerklonken veel gelijkaardige noden en dromen: jongeren willen veilige, toegankelijke en inclusieve publieke groene ruimtes die inspelen op hun leefwereld. Tegelijkertijd brachten de gesprekken ook inspirerende good practices aan het licht die Brussel kunnen verrijken.

Zo benadrukten jongeren uit **Indonesië** het belang van multifunctionele parken zoals Tebet Eco Park, waar ontspanning, sport en studie gecombineerd worden. Een plek met wifi, schaduw, schone toiletten en veilige verlichting, exact de voorzieningen die Brusselse jongeren in onze bevraging misten. Ook de nood aan participatie was universeel: zowel in Jakarta als in Brussel voelen jongeren zich onvoldoende betrokken bij het ontwerp en beheer van publieke ruimte.

In **Peru** spraken jongeren vol lof over plekken als Malecón de Miraflores en Campo de Marte, waar rust, veiligheid en esthetiek hand in hand gaan. Ze vroegen, net als hun Brusselse leeftijdsgenoten, om ruimte voor ontmoeting én stilte, met voldoende zitplekken, groen en culturele dynamiek. De roep om goed onderhoud en lokaal eigenaarschap klonk ook hier luid.

In **Ecuador** wordt geëxperimenteerd met innovatieve verbindingen tussen stad en natuur. Jongeren werken er aan bio-corridors en collectieve herbebossing, waarbij ze letterlijk bomen planten tussen wijken en natuurgebieden. Een inspirerend voorbeeld van hoe jongeren mee de groene stad van de toekomst vormgeven – en meteen ook een pleidooi om Brusselse initiatieven zoals buurtmoestuinen of guerrilla gardening meer ruimte en ondersteuning te geven.

In **Congo** gaven jongeren aan dat het aanbod aan groene ruimte sterk afhangt van waar je woont. In Kinshasa zijn er mooie plekken zoals de botanische tuin of het dierenpark, maar niet iedereen geraakt er vlot. Ook hier is er een verschil tussen goed onderhouden parken waar je graag komt, en plekken die vervallen of onveilig aanvoelen. Jongeren vroegen meer ruimte om buiten samen te komen en te ontspannen, liefst dicht bij huis.

Wat jongeren wereldwijd delen?

Ze willen plekken waar ze zich veilig voelen, zichzelf kunnen zijn en mee mogen beslissen. Ze willen geen saaie parken waar alles verboden is, maar ruimte die leeft: met zitbanken, schaduw, sport, cultuur én rust. En vooral: ze willen meepraten. In veel landen, net als in Brussel, weten jongeren niet waar ze terechtkunnen met hun ideeën. Dat moet anders.

BIJLAGE 2

BELEIDSAANBEVELINGEN

De bal ligt in het kamp van de beleidsmakers. Jongeren hebben hun huiswerk gemaakt: ze brachten noden en dromen in kaart, dachten mee na over oplossingen en formuleerden concrete voorstellen. Nu is het aan jullie.

1. Maak van elk park een plek die leeft

Voorzie sportzones, open podia, picknickplekken, rustige hoekjes en ruimte voor spontane evenementen. Jongeren willen plekken die meebewegen met hun leven.

2. Verlicht het groen, letterlijk en figuurlijk

Goede verlichting verhoogt het veiligheidsgevoel en verlengt het gebruik van parken. Zet ook in op sociale controle en een inclusieve sfeer.

3. Zorg voor propere en toegankelijke basisvoorzieningen

Schone toiletten, vuilnisbakken, zitplekken en drinkfonteinjes zijn basics. Investeer hierin alsof het geen extraatjes zijn want dat zijn ze ook niet.

4. Betrek jongeren structureel bij het ontwerp en beheer

Inspraak begint bij zichtbaar maken waar jongeren terechtkunnen. Ga verder dan eenmalige bevestigingen en geef jongeren een plek aan tafel.

5. Verdeel groen eerlijk over alle wijken

Stop met het stapelen van parken in dezelfde buurten. Jongeren uit onder andere Molenbeek en Anderlecht schreeuwen om meer groene ademruimte.

6. Creëer ruimte voor iedereen ook wie minder vlot meekan

Denk inclusief. Zorg voor rolstoeltoegankelijke paden, heldere signalisatie en plekken op maat van verschillende leeftijden en achtergronden.

7. Houd het park echt groen

Meer bomen, minder beton. Kies voor biodiversiteit, schaduwplekken en natuurlijke materialen. Vermijd 'groene make-overs' die eigenlijk verharding zijn.

8. Zorg dat jongeren zich welkom voelen

Het gevoel erbij te horen is even belangrijk als de fysieke toegang. Diversiteit in communicatie, ontmoetingsruimtes en programmatie doet ertoe.

RECLAIM THE C1TY EARTH

11.BE/RECLAIM